

Table of Contents

SANSKRIT MANTRAKSHAR	3
BIOLOGICAL	3
MOUTH	3
VOCAL FUNCTIONS	3
MOUTH FUNCTIONS	4
NOSE	5
EAR	6
HAND	6
EYE	7
MIND	7
HUMAN HABITS	8
OBJECTS	9
SPOON	9
ARROW	9
HAMMER	9
KNIFE	10
GLUE	10
FALL	11
CREATE	12
EMOTIONS	12
NATURAL	14
LIGHT	14
FIRE	15
AIR	16
WATER	16
ADJECTIVES	16
BIG	16
SMALL	16
BAD	17
COVER	17
DEEP	17
SHALLOW	18
GOOD	18
CURVED	18
HOLE	18
STRAIGHT	18
SMOOTH , SOFT	18
HARD AND ROUGH	19
EASY	19
DIFFICULT	19
ACTIONS	19
MOVE	19
MOVEMENT	19
TYPICAL MOVEMENT	21
TYPICAL MOVEMENT - AWAY	21
WORK	21

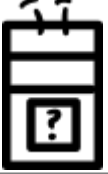

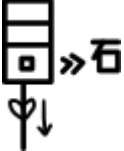

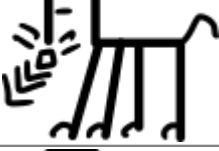

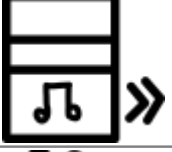

SANSKRIT MANTRAKSHAR

BIOLOGICAL

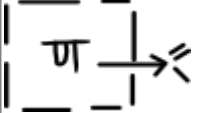

MOUTH

VOCAL FUNCTIONS

announce	घोष् - घोषयति		
argue	वद्-वदति		
ask	प्रच्छ - पृच्छति		
bark	रै - रैयति		
blame	निद्		
complain	गर्ह - गर्हति		
cry	क्रोश् - क्रोशती		
curse	षप् -		
discuss	चर्च् - चर्चायति		
hum	कूज्		
mutter	जप्		
narrate	कथ् - कथयती		
noise	नाद् -		अभ्युनाद्यान(thunder) , विनाद्य (sound)

please	प्री - प्रियति		
praise	ऋच् -		
praise	शंश्		
prattle	जल्प		
roar	गर्ज्		thunder
roar	रस् - रसितुम्		
roar	रु - रवीति		
sing	गै - गायती		
speak	ब्रू - ब्रावित		
speak	वाच्		उक्त ,
warn	चेत् - चेतयति		

MOUTH FUNCTIONS

cough	कास् - कासते		
drink	पा - पाययति		पीयते
eat	खाद्		
gulp	गिल् - गिलती	✘	
lick	लिह् - लिहति		
nourish	पुष्		
secrete	स्रु - स्रावति		
suck	धे - धयति		
swallow	ग्रसते		
sweet	स्वद् - स्वदते		
taste , try	चक्ष - चक्षति , चेष्टती	✘	
vomit	वम् -		

NOSE

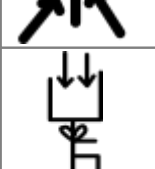

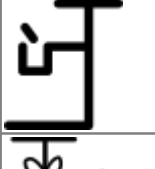
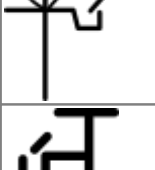
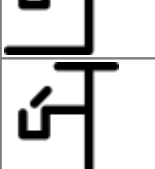
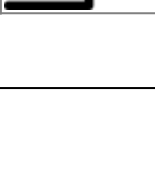

smell	गँधती	
-------	-------	---

smell	घ्रा जिघ्राति	
-------	---------------	---

EAR

hear	शृ	
------	----	---

HAND

acquire	अर्ज् -		
beg	भिक्षते {भिक्ष}		
choose	वृ - वरति ; वरयति		
collect	ची		
deserve	अर्ह - अर्हति		
donate	उद्दा - उद्दाति		
give	दा		दत्त , प्रदा - प्रदत्ते - प्रदान
offer	अर्प् -		
take	गृह		
take	लभ् - लभते		

throw	क्षिप् -		
touch	त्वच् -		
write	लिख् -		

EYE

appear	यक्ष		
awake	बुध् - बुधयति		बुध्यते , दुर्बुद्धे , निबोध
see	ईक्ष्(īkṣ)-अवेक्षे		निरीक्षे(look) , समीक्षय (infront)
see	दृश् - पश्यति		पश्यति • (pásyati) , अनुपश्यमि(foresee , पश्यैताम (behold, प्रपस्यद्भि
sleep	शी -		
sleep	स्वप् - स्वपिति		
spy	स्पष् -		

MIND

count	गणयती		
imagine	कृप् - कल्प		

know	ज्ञ - जानति		
learn	शिक्ष - शिक्षति		
meaning	अर्थ -		
measure	मि - मिरिति		
study	पठ्		
think	चिंतयती		
think	मना - मनति		
think	शुच् -		
understand	विद् - विदति		विन्दति
value	अर्घ -		

HUMAN HABITS

live	जीव् - जीवति	
------	--------------	--

live	वास्	
purify	पू	
sex	यम्- यभति	✘
worship	अर्च् -	
स्विद् (स्वेदयति)	sweat	
श्वस्	breath	✘
क्ष्मील्	blink	

OBJECTS

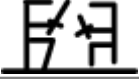

SPOON

able	शक् - शक्नोति		शक्ति , शक्नोमी
bear	भृ - भरति		
endure	क्षम् -		
load	लर्द् - लर्दयति	✘	

ARROW

aim	लक्ष्	
-----	-------	--

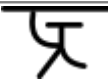

HAMMER

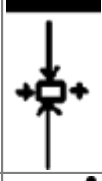

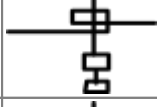
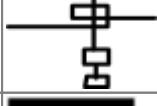

beat	पिठ् - पेठति		
fight	गद् - गदती		
fight	युत् - युत्सा		प्रतियोत्स्यामी , युयुत्सव

KNIFE

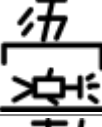
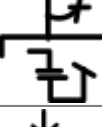

bite	दंश्		
break	भञ्ज -		
cut	कर्त्त , कर्त्तयति		
divide	भञ्ज -		
separate	विधृ - व्यदधरति		व्यादर्यात्
split	उद्दल् - उद्दलति		
tear	छित्त्व - छिन्दती		

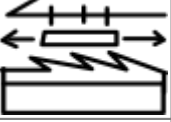

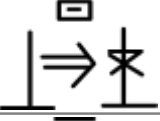
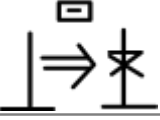

GLUE

attach	लग् -		
cling	ली -		
join	युज्		

join	लिप् - लिम्पयति	
mix	घोल् - घोलयति	
mix	मिश्र् - मिश्रयति	
plaster	लिप् - लेपयति	
tie	ग्रन्	
tie	बन्ध् -	
श्लीष्ट्	tighten	

FALL

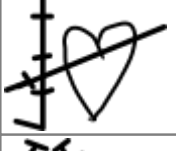

bathe	मज्ज् - मज्जती		
decay	क्षि - क्षयति		
destroy	ध्व् - ध्वंसति		
die	मृ - मरति		
fall	च्व् - च्वन्ती		
fall	पत्		
fall	पद् - पद्यते		उपपद्यते ,

grate	खंड् - खंडयती		
grind	चूर्ण् - चूर्णाती		
kill	मृ - मारयति		
kill	हन् - हन्ति		उपहत , हत्या
perish	क्षर्		
perish	नश् - नाशयति		प्रनश्यन्ती
plunge	गाह् - गाहते		
sink	सीद् -		
sit	सद् - सीदति		सीदन्ती,उत्साद्यते

CREATE

birth	जन् - जायते		born(जायते)
bloom	वीक् - विकसती		
blossom	कुसुम् -		
create	सृज -		विसृज्य ,
free	री - रीणाति		
grow	उत् - उद्यत :		
invoke	गृ - गृणाति		
relieve	हर्		

EMOTIONS

angry	कुप्- कुप्यते		
angry	क्रुद्ध -		
become	भू - भावयति		
become	भू - भवति		
blush	लस्ज्		
caress	लल् - लालयति		
desire	कांक्षा - काङ्क्षति		
embrace	लस् - लसति		
fear	भ्यस् - भ्यसते		
greed	लुभ् - लुभति		
harm	हा - हानि		
hug	कुस्य - कुस्यती		
hurt	घट् - घातयति		

hurt	तुज् - तोजयति		
joy	हृष - हर्षम		
kiss	चुम्ब - चुंबती		
laugh	हस्		
pinch	चुट् - चुटती		
redde	रञ्ज्		
shrug	स्कन्द -		
smile	स्मित		
tired	श्रम् - श्राम्यति , श्रमति		
torment	क्लिष् - क्लिश्नाति		
torture	हिंस् -		
weep	रुद् - रोदिति		
wish	इष् - इच्छति ; एषति		चिकिर्षा
wish	वाञ्छ्		

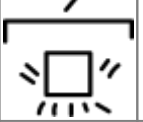
NATURAL

LIGHT

adorn	भूष् -		
bright	श्वित् - श्वेतते		
glitter	भ्लाश्-भ्लाशते		
glow	ज्युत्		
glow	भा - भायते		
light	दीप्		
shine	काश् - काशते		प्रकाश
shine	घृ - घरति		
shine	ज्वल्		

FIRE

burn	दह् - दह्यते		परिदह्यते
cook	चूल्यती		
cook	पच् - पचति		
fever	ज्वर् -		
hot	तप् - तपति		

warm	तप् - तपति	
------	------------	---

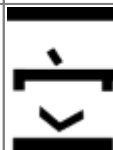

AIR

tornado	पर्द - पर्दति	
---------	---------------	---

WATER

dry	शुष् - शुषति		परिशुष्यति
float	प्लु - प्लवते		
moist	क्लेद्य - क्लेद्यती		

ADJECTIVES**BIG**

aging	वृध् -		
enlarge	बृह् -		
intensify	चंड् - चन्दयति		
place	स्थापया		
stand	स्था		
stretch	ऋज् -		
stretch	तन् - तनोति		
widen	स्फुर् - स्फुरति		

SMALL

पीड्	press	
पुट्	fold	

BAD

corrupt	दुष् - दुष्यति		प्रदूष्यति
mistake	त्रुट् -		
sick	रुज् -		
stained	दिग्ध -		प्रदिग्धान
stink	पूय		

COVER

guard	रक्ष - रक्षति		रक्षितम
hide	गुह् - गुप्यती		
obstruct	घ्नती		घ्नत , विघ्न (obstruct)
shelter	श्रि - श्रयति		
stop	रुध्		

DEEP

plough	कृष् - कर्षति , कृशती	
dig	खन् - खनती	

SHALLOW

□□□□

GOOD

□□□□

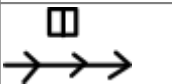
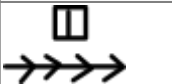
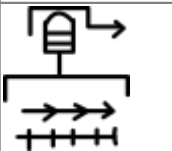

CURVED

□□□□

HOLE

drill	छिद् -	
-------	--------	---

STRAIGHT

govern	शास्-शासते		
happen	जृ		
occur	भू - भवति		
rule	राज् -		
sequence	क्रम -		
victory	जि - जयति		विजय(victory) , पराजित(defeat) , जयति

SMOOTH , SOFT

मसृण	smooth	
------	--------	---

मृज्	smooth	
म्रद्	soften	

HARD AND ROUGH

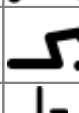

EASY

DIFFICULT

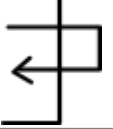

ACTIONS

MOVE

MOVEMENT

along	सञ् -		
blow	दध्म् -		
blow	वात् - वाती		
carry	वह् -		
come	यात् - याति		
creep	सर्प् -		
cross	त् - तर्		
enter	विष् (विशति)		उपविश (sit)
expel	निस्		
flow	वह - वहति		

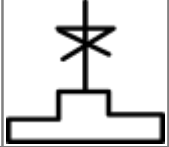

go	इट् - एटति		
go	गम्		समागता(gather) , उपसंगम्य(approach) , प्रतिगम(toward) , आगम(come)
jump	कूर्द् - कूर्दती		
lead	नी - नय		
move	चर्		
repeat	रट् - रटति		
roam	भ्रमति		
rotate	घूर्ण्		
run	धाव् - धावती		
shake	कम्प् - कंप		
sprawl	जम्ह - जंहति		
steal	चोरयती		
tremble	त्रस् - त्रस्यति		
try	कष् - कषति		
turn	वल् - वलते		

turn	वृत् - वर्तते		निवर्तितुम् , वर्तयति , वर्तुल
wander	अट्		

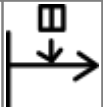
TYPICAL MOVEMENT

displace	च्युत्	
rub	घृष्	
slip	क्षुट् - क्षुटयति , क्षोटयति	
slip	स्रस् - स्रसते	

TYPICAL MOVEMENT - AWAY

abandon	रिच् -	
leave	त्यज् - त्यजति	

WORK

do	कृ -	
play	क्रीड् - क्रीडाती	

From:

<http://mantrakshar.co.in/> - Kshtrgyn

Permanent link:

<http://mantrakshar.co.in/doku.php/sa/list/mantrakshar>

Last update: 2022/03/06 11:28

